

Samarbeid mellom hjelpetjenester - nye utfordringer?

Elisiv Bakketeig

Istanbulkonferansen og Voldsprogrammet 1. november 2019

Studiens problemstillinger og metode

- Fem fokusgruppeintervjuer: krisesentre, familievern, barnevern & Statens barnehus
- Problemstillinger:
  - Hva forstår fagfolk selv som «samarbeid»?
  - Hvilke samarbeidsformer utvikler de ut fra disse forståelsene?
  - Hvordan kan tjenestenes hjelpefunksjoner utfordres gjennom ulike typer samarbeid?
- Analytisk tilnærming; *hybridisering*; en prosess hvor ulike tjenestelogikker – her hjelp og kontroll – veves sammen på nye måter, som i sin tur fører til at grenser mellom ulike roller og ansvarsområder blir mer utydelige (Mjåland og Lundeberg, 2014)

Det hjelpeorienterte samarbeidet

- Tjenestene brukte hverandres hjelpetilbud eller gikk sammen om å etablere felles tilbud
- Samarbeidet ga gjensidig læring om hverandres roller og mandat og faglig utveksling
- Hjelpesamarbeidet var basert på frivillighet fra brukernes side
- Spenninger mellom bruker og tjeneste kunne oppstå når frivilligheten fra brukernes side på ulike måter ble utfordret

Samarbeid gjennom melding til annen instans

«Hvis familien kommer inn i tiltak hos oss, er det jo greit. Men så har vi jo også den risikoen at folk ikke møter opp. (...) egentlig skal de ha rett til å komme helt frivillig, og de skal kunne slutte når de vil. Noen ganger ringer jeg allikevel når folk ikke kommer, fordi jeg er bekymret. Noen ganger kan det være at jeg er så bekymret at jeg sier at jeg ikke har noen rett til å kreve at de kommer, men nå er jeg så bekymret at jeg kommer til å sende en bekymringsmelding til barneverntjenesten.» (ansatt i familievernet)

Aksjonsorientert samarbeid

- Det strafferettslige perspektivet dominerer - i utgangspunktet et kontrollorientert samarbeid
- Eksempel: «aksjonsdagene» eller «aksjonssakene» der barnehusene har en koordineringsfunksjon
- Foreldrene skal ikke informeres på forhånd, og samarbeid skjer dermed «over hodet» på dem
- Hjelpetjenestene er opptatt av å forhindre bevisforspillelse i straffesaken, samtidig som de skal oppfylle sine mandat som hjelpere

Samarbeidsformene gir tjenestene en hybrid karakter

- Gjennom samarbeidsformene filtreres hjelpe- og kontrolltiltak inn i hverandre, til dels på nye måter, og utfordrer institusjonelle skiller og identiteter - hjelpetjenestene får dermed en hybrid karakter
- En sterkere kontrollorientering i feltet kan ha bidratt til at det å melde fra til en kontrollinstans i større grad fortolkes som en del av og ikke et brudd med den enkelte hjelpetjenestes virksomhet
- Vi har også sett at;
  - dilemmaer ved kontrollen nøytraliseres når hjelpetjenestene legger stor vekt på å inkludere brukerne når kontrollen kobles på - dermed opprettholdes tjenestens identitet som en hjelpetjeneste også ved kontrollorientert samarbeid
  - kontrollorientert samarbeid kan oppleves som nyttig ved at hjelpetjenestene tar i bruk kontroll som virkemiddel i egen virksomhet, på denne måten fortolkes kontrollen inn i en hjelpelogikk. Samtidig bidrar slike nøytraliseringsteknikker til at grensene mellom ulike institusjonelle logikker blir utydelige.

Implikasjoner for tjenestene

Sammenvevingen av hjelp og kontroll kan;

- bidra til at ansatte i tjenester som primært har en hjelperrolle blir mindre bevisste på kontrollens potensielt negative virkninger
- bidra til at interessekonflikter og maktulikheter faktisk blir mindre fordi avstanden mellom hjelpe- og kontrollinstanser reduseres og dermed skape mindre friksjon i samarbeid mellom hjelpe- og kontrollinstanser
- innebære en risiko for at tjenestene blir utydelige for brukerne

Takk for oppmerksomheten!

Bakketeig, E., J. Dullum & K. Stefansen (2019): Samarbeid i saker om vold og overgrep Mot en hybridisering av hjelpetjenestene? *Tidsskrift for velferdsforskning*, 22 (3) s. 198-212.